

Scriptierecensie

De Floriade en haar kleine vossen

Trijntje Tilstra

De Floriade is meer dan het tuinbouwevenement dat elke tien jaar in een Nederlandse gemeente plaatsvindt. Op en rond het terrein worden na het evenement hele woonwijken, parken of bedrijfsterrains ontwikkeld. Maar weinig mensen weten bijvoorbeeld dat de Euromast ter gelegenheid van de eerste Floriade (1960) is gebouwd.

Eventgerichte gebiedsontwikkeling zoals de Floriade brengt een enorme groei van netwerken met zich mee, bestaande uit ondernemers, investeerders en publieke organisaties. Hoe houd je als initiatiefnemer, vaak een coproductie van gemeenten en provincie, deze partijen enthousiast in de periode tussen het opstellen van het bidbook tot en met de gebiedsontwikkeling? Dit vraagstuk staat centraal in Bos' scriptie over de Floriade als netwerkevent in gebiedsontwikkeling.

Een interessante vraag aangezien het om een langdurig proces gaat, in het geval van de Floriade om ruim tien jaar. Partijen die voortijdig afhaken brengen financiële risico's met zich mee. De resultaten van Bos' onderzoek kunnen dan ook bijdragen aan het slagen van eventgerichte gebiedsontwikkeling. Dat kan de Floriade wel gebruiken, gezien de kritiek die de laatste edities kreeg te verduren als gevolg van financiële verliezen en gebiedsontwikkelingsplannen die moeizaam van de grond kwamen.

Ondanks dat het vaak de gemeenten zijn die opdraaien voor de verliezen, blijven zij warm lopen voor het binnenhalen van het evenement. Hierin staat de Floriade niet op zichzelf. Evenementen leveren vaak een positieve bijdrage aan imago, toerisme, werkgelegenheid en geven door de harde deadline een krachtig impuls aan gebiedsontwikkeling. Juist dat laatste is volgens Bos een groot voordeel ten opzichte van 'normale' gebiedsontwikkeling.

Bos heeft de Floriades in Den-Haag / Zoetermeer (1992) en Venlo (2012) geanalyseerd als input voor de te hanteren strategie voor Almere, die in 2022 gastheer is. Om als organisator een duurzame verbintenis aan te kunnen gaan met talloze actoren stelt Bos dat er per type actor een andere strategie nodig is. Deze strategie hangt af van hun rol, het type bondgenootschap en de fase van het evenement. De theoretische basis hiervan ligt in het netwerkmanagement.

Hij onderscheidt de typen actoren en bondgenoten op basis van hun belang bij het slagen van het evenement en gebiedsontwikkeling. Bijzonder is Bos' benaming van één van deze typen: 'kleine vossen'. Dit zijn actoren zonder duidelijke machtspositie die zowel positief als negatief invloed kunnen uitoefenen. Dit kunnen bijvoorbeeld kleine

ondernemers zijn. Tegenover de 'kleine vossen' staan de 'supporters': actoren die het evenement en gebiedsontwikkeling willen laten slagen en daar een belangrijke bijdrage aan willen leveren. Dit zijn bijvoorbeeld gemeenten of provincies.

In overzichtelijke tabellen geeft Bos weer welke relaties de typen actoren hebben ten aanzien van bondgenoten en of zij risico's veroorzaken of daar juist aansprakelijk voor zijn. In één van de slottabellen geeft Bos per fase aanbevelingen voor de te hanteren strategie om de eventgerichte gebiedsontwikkeling te laten slagen.

Contractvorming is essentieel bij eventgerichte gebiedsontwikkeling

Bos legt hier het accent jammer genoeg vooral op het evenement, en vat de gebiedsontwikkeling nogal eenvoudig samen als 'fase na het evenement'. Het is daarnaast de vraag of in werkelijkheid elke actor in een hokje past, helemaal omdat het netwerk van actoren continu in beweging is. Echter geeft het voor initiatiefnemers een helder handvat om bewust te zijn van de verschillende rollen en bijbehorende belangen en risico's, zodat hier op ingespeeld kan worden. Contractvorming en relatiemanagement zijn van groot belang om een duurzame relatie aan te gaan.

Eén van de aanbevelingen van Bos is om een contractvorm te hanteren die rekening houdt met veranderende relaties en verschuivende risico's. Een voorbeeld is een convenant, dat veel procesafspraken bevat en ruimte laat voor aanpassingen. Daarnaast moeten actoren blijvend betrokken worden bij de plannen, zodat zij als ambassadeurs gaan optreden. Voor Almere bieden de resultaten concrete handvatten voor hun strategie, al blijft het de vraag of een dergelijk complex netwerk zo systematisch in te delen is als Bos voorstelt. In ieder geval doet Almere er goed aan om de aanbevelingen tot zich te nemen, want ook hier zijn de in het bidbook geschetste verwachtingen hooggespannen.

Bos, E. (2013) Floriade, het netwerkevent in gebiedsontwikkeling. Masterthesis Master City Developer Erasmus Universiteit Rotterdam. Bos' thesis zat bij de drie genomineerden voor de Metten Stein+Design Urbanisme Award 2013.